

INFORMACJA

Komisji Interwencji i Praworządności

Nr 52

NSZZ Solidarność

7 grudzień 1988

KOMUNIKAT

Ponieważ w chwili rozpoczęcia strajków nie istniał związkowy fundusz strajkowy, zaś strajki zostały zakończone bez zawarcia porozumienia chroniącego strajkujących, co spowodowało zwolnienia z pracy i niskie wypłaty we wrześniu, Komisja Interwencji i Praworządności NSZZ "Solidarność" dla umożliwienia natychmiastowego rozpoczęcia wypłat postanowiła przeznaczyć na założenie funduszu strajkowego w objętych strajkami ośrodkach całą sumę przyznaną przez Związek w lipcu 1988 na bieżącą pracę Komisji. Kwota ta została następnie powiększona o fundusze związkowe przeznaczone na pomoc dla strajkujących przez przewodniczącego NSZZ Solidarność Lecha Wałęsę.

Rozliczenie Komisji Interwencji i Praworządności NSZZ Solidarność z akcji wypłat po strajkach sierpniowych 1988 w regionie Śląsko-Dąbrowskim.

W p ł y w y:

- z funduszy na bieżącą działalność KIiP	52 000 200 zł
- 1-sza dotacja związkowa /przekazana KIiP przez przew. MKS A. Pietrzyka	51 600 000 zł
- od ofiarodawców indywidualnych	2 532 333 zł
- 2-ga dotacja Związku	60 300 000 zł
Razem	166 432 538 zł

W y d a t k i:

- wypłaty za dni strajkowe i zasiłki dla zwolnionych z pracy /łącznie/	103 250 638 zł
--	----------------

Zasady wypłaty "Barbórki"

Z pozostałej sumy 63 181 900 KIiP wypłaci zryczałtowaną rekompensatę za "Barbórkę". Wypłatami obejmujemy osoby, którym uprzednio rekompensowano utracone w wyniku strajków dochody, wg zasady:

pracujący - do 4 dni uczestnictwa w strajku	- 10.000 zł.
pracujący - od 5 do 7 dni uczestnictwa	- 20.000 zł.
pracujący - od 8 do 12 dni uczestnictwa	- 30.000 zł.
pracujący - ponad 12 dni uczestnictwa w strajku	- 40.000 zł.
zwolnieni z pracy za strajki	- 100.000 zł

Według oceny Komisji Interwencji i Praworządności na wypłacenie 13-tek i 14-tek KIiP w tej chwili nie ma funduszy.

Sytuacja powstała po strajkach dowiodła, że konieczne jest nie tylko stałe istnienie funduszu strajkowego, ale i funduszu socjalnego /zwolnieni musieli np. n a t y c h m i a s t zwracać w całości kredyty MM, pożyczki mieszkaniowe, tracili zakwaterowania itp/. Dla zaspokojenia tych potrzeb Komisja Interwencji i Praworządności NSZZ Solidarność przeznaczyła z pieniędzy na bieżącą działalność interwencyjną 5 000 000 zł mając nadzieję, że suma ta stanie się zalążkiem tego typu stałego funduszu.

Wobec ożywienia działalności związkowej okazało się, że wyposażenie techniczne regionu jest wysoce niewystarczające. Szczególnie dotkliwy okazał się brak sprzętu poligraficznego. W tej sytuacji KIiP przekazała dla potrzeb działalności w regionie Śląsko-Dąbrowskim sprzęt poligraficzny, który obsługiwał Międzynarodową Konferencję Praw Człowieka w Krakowie w sierpniu 1988r.

Wszelkie koszty takie jak: grzywny wymierzone przez kolegia i sądy, koszty związane z postępowaniami przed sądami pracy, koszty organizacyjne - są oczywiście pokrywane z funduszy KIiP, wobec czego niniejsze rozliczenie ich nie obejmuje.

4 grudnia 1988

Za Komisję Interwencji i Praworządności NSZZ "S"
/-/ Zbigniew Romaszewski

Jeszcze o kłamstwach rządowych

Na konferencji prasowej 29 XI Jerzy Urban w odpowiedzi udzielonej p. Krzysztofowi Bobińskiemu z Financial Times'a na temat eskalacji pobić przez milicję stwierdził, że Komisja Interwencji i Praworządności "sporządziła już bardzo wiele doniesień oszczerczych". Dla poparcia tego twierdzenia minister przytoczył wiadomość opartą, jak twierdzi, na mistyfikacji /prawdziwą czy zmyśloną?/, a pochodzącą z nieznanym nam źródła. KIIP nie wie nic o rzekomym pobiciu Roberta Bartoszcze, nie opublikowaliśmy też na ten temat ani słowa. Do nieuczciwych machinacji intelektualnych rzecznika rządu jesteśmy wszyscy przyzwyczajeni, natomiast cieszy nas fakt, że w wiadomościach przez nas publikowanych min. Urban nie znalazł ani jednej fałszywej czy choćby zawierającej poważniejsze nieścisłości. Tak trzymać.

Redakcja INFORMACJI

Sukces W. TURASZA

29 XI w Woj. Sądzie Pracy w Rzeszowie zakończyła się sprawa rewizyjna Wiesława TURASZA przeciwko Hucie Stalowa Wola o przywrócenie do pracy /nr. 42, 44, 45, 46 i 50 INF./. Zeznawali świadkowie niedopuszczeni w I instancji: Wł. Liwak zrelacjonował rozmowy robotników niezadowolonych z podziału pieniędzy przeznaczonych na podwyżki oraz przebieg wiecu w dn. 21 IV, w którym uczestniczyło ok. 5000 pracowników. Krzysztof Dębski stanowczo zaprzeczył twierdzeniu dyrekcji jakoby W. Turasz rozrzucił ulotki podczas wiecu i zawiesił transparent. Józef Turasz podczas wiecu był cały czas z synem i potwierdził zeznania K. Dębskiego. Bezzasadny okazał się również zarzut opuszczenia przez powoda pracy w dniu wiecu na II zmianie, gdyż miał tego dnia wyznaczoną pracę na I zmianie, którą podjął i wykonał. Mec. Piotr Andrzejewski wniósł o przywrócenie do pracy, bowiem przewod. wykazał bezzasadność wszystkich zarzutów. Wiesław Turasz był zawsze dobrym pracownikiem, a popada w konflikty z dyrekcją gdyż jest działaczem robotniczym i występuje w imieniu robotników ze słusznymi żądaniem. Wyrokiem Sądu Woj. pod przewod. SSW J. KUŹNIARA /kawnicy B. Kraus i St. Wiśniewska/, Wiesław TURASZ został przywrócony do pracy w Hucie Stalowa Wola, a zakład zobowiązano do wypłaty wynagrodzenia za czas bezrobocia, tj. od 25 IV do 20 VII br. W uzasadnieniu sędzia podkreślił, że "...nielegalne protesty robotników zaowocowały i mogą doprowadzić do porozumienia narodowego". Ponadto uznał, iż Sąd Rej. w St. Woli powołując wyłącznie świadków strony pozwanej nie wykazał koniecznego obiektywizmu i dlatego wyrok został uchylony. Wyrok Sądu Woj. jest prawomocny i nie podlega zaskarżeniu.

W sądach

Bełchatów. 2 XII w Sądzie Woj. w Piotrkowie Tryb. rozwiązany został trwający od lutego br. konflikt pomiędzy członkami Rady Pracowniczej w KWB Bełchatów Zbigniewem MATYŚKIEWICZEM i Włodzimierzem Żerkowskim /nr 18 i 30 INF./. Powód Z. Matyśkiewicz wskutek pomówień Żerkowskiego o nielegalną działalność utracił funkcję wiceprzewodniczącego RP. Sąd zaproponował ugodę, pełnomocnik powoda mec. Andrzejewski nalegał, by zawrzeć ją przed sądem, co też uczyniono. W. Żerkowski przeprosił za umieszczenie w piśmie do Rady Prac. nieprawdziwych pomówień o prowadzeniu przez powoda nielegalnej działalności związkowej i podważeniu autorytetu kopalni.

Warszawa. 29 XI przed Sądem Rej. odbyła się sprawa karna Bogdana BUŹNIAKA, emerytowanego funkcj. SB, który z broni palnej postrzelił Zbigniewa ŻOLKA, 1.40,- tj. o czyn z art. 156 § 1 kk. Sąd pod przewodnictwem SSR OLEKSIAKA, uwzględniając wniosek pokrzywdzonego-oskarżyciela posiłkowego, zwrócił sprawę prokuraturze celem uzupełnienia śledztwa, a przede wszystkim zmiany kwalifikacji prawnej na usiłowanie zabójstwa, tj. o czyn z art. 148 § 1 kk w związku z art. 11 § 1 kk. Postanowienie to zapadło mimo sprzeciwu prokuratora oraz obrońcy oskarżonego.

Gorzów Wlkp. 30 XI przed Sądem Rej. odbyła się sprawa z powództwa działaczki "S" Stefani HEJMANOWSKIEJ przeciw WUSW o naruszenie dóbr osobistych. Powódka w kwietniu br. była zatrzymana przez 48 godz. w areszcie bez podania

przyczyny /nr 27 INF./, na procesie reprezentował ją mec. J. Wierchowicz. Sąd /przew. Z. Wilczyńska/ zasądził na rzecz S. Hejmanowskiej 30 tys. zł. oraz pokrycie kosztów procesowych przez WUSW, który ponadto ma ją listownie przeprosić. Wyrok nie jest prawomocny, pozwany zapowiedział apelację.

Gdańsk. 24 XI w Sądzie Woj. zapadł wyrok w sprawie pobitego 12 VI 88 w czasie wizyty papieskiej studenta Romana KOSIORKA /nr 24 i 28 INF./. W wyniku pobicia zapadł on na padaczkę pourazową. Pełnomocnikiem poszkodowanego był mec. J. Taylor. Sąd orzekł na rzecz powoda odszkodowanie w wys. 536 tys. zł., 40 tys. zł. za zniszczone ubranie oraz pokrycie kosztów sądowych przez pozwanego - Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Łódź. Już po raz czwarty odroczone sprawę karną przeciw P. KOPYCKIEMU, M. KUKIELE i M. PAŁKOWSKIEMU, oskarżonym o napaść na milicjantów 3 V br. /nr 34, 41 i 42 INF./. Następny termin wyznaczono na 9 XII, godz. 9, 30.

Kielce. 29 XI Sąd Wojewódzki rozpatrywał trwającą od roku sprawę Dariusza FIGARSKIEGO ze Skarżyska przeciwko WUSW o naruszenie dóbr osobistych. Powód był 13 VI 87r. zatrzymany bezprawnie przez SB, co uniemożliwiło jego udział w mszy celebrowanej przez Ojca św. w Warszawie /nr 8 i 44 INF./. Sprawa została odroczone do 13 XII, godz. 9, 30.

Śląsk. W Rej. Sądzie Pracy w Mysłowicach nie odbyła się sprawa o przywrócenie do pracy 10 górników z kop. Lenin, gdyż radca prawny kopalni Barbara Ludwig nie miała pełnomocnictw do podejmowania decyzji. Sąd postanowił powołać dyrektora kopalni i odroczył sprawę do 7 XII.

Poza 10-ma górnikiem z "Lenina", spośród represjonowanych za strajki sierpniowe bez pracy pozostaje nadal Marek PRYGIEL z Zakł. Robót Górniczych w Katowicach. Skazany 23 VIII po wiecu w "Czerwonym Zagłębiu" na 7 dni aresztu, po odbyciu kary nie został dopuszczony do pracy. Proponowano mu inną pracę na gorszych warunkach, Petycja pracowników w obronie pokrzywdzonego nie dała rezultatu, 20 IX M. Prygiel dostał wymówienie. Odwołał się do Rej. Sądu Pracy, jednak rozprawy 10 i 26 X nie doprowadziły do ugody, choć powód nie wysuwał roszczeń finansowych. 2 XI odwołał się do Sądu Wojewódzkiego.

Wrocław. 26 XI Sąd Pracy nakazał ponowne zatrudnienie Czesława TRZMIELEWSKIEGO, zwolnionego dyscyplinarnie we wrześniu br. z Zakładów "Jelcz" za "wywoływanie niepokojów i nakłanianie do strajku". Jednak dyrekcja zakładów nie dopuściła Cz. Trzmielewskiego do pracy i zapowiedziała apelację od wyroku.

Casus Janusza FATYGI

Oto w telegraficznym skrócie przebieg walki o przywrócenie do pracy Janusza FATYGI, przewodniczącego KZ Solidarności w Zakładach Remontowo-Budowlanych Polesie-Piaski w Łodzi /nr 41, 45 i 46 INF./:

- czerwiec 1988 - Kom. Założycielski "S" w ZRB składa w sądzie wniosek o reje-strację,
- 1 IX - J. Fatyga zwolniony z pracy,
- 23 IX - pierwsza rozprawa w sądzie o przywrócenie do pracy,
- 6 X - druga rozprawa w sądzie,
- 21 X - J. Fatyga przywrócony do pracy wyrokiem Sądu Rejonowego,
- 25 X - powtórne wymówienie z powodu "reorganizacji",
- 29 XI - Sąd Pracy uznaje wymówienie za nieformalne i ponownie nakazuje zatrudnienie J. Fatygi,
- 1 XII - kierownik Dz. Kadr w ZRB: "nie wiem o wyroku sądu",
Janusz Fatyga nadal pozostaje bez pracy.

Po "Wielkim Żarciu"

Na happening organizowany pod tym hasłem przez warszawską "Pomarańczową Alternatywę" 29 XI w Rszu Śródmiejskim na tyłach Domów Centrum, prócz uczestników zjawiała się milicja w sile 24 Nys, 6 "Gazików", 4 więźniarek i samochodu operacyjnego. Choć uczestnicy nie głosili haseł politycznych i nie zakłócali ruchu, milicja zareagowała brutalnie. Zatrzymano ok. 60 osób, wśród nich wielu uczniów szkół średnich. Uczeń LO im. Żmichowskiej, Marcin JAWORSKI

został dotkliwie pobity pałkami gdy rozwieszał transparent "Solni mamy dość". Studenta PW Marcina MASZEWSKIEGO pobito dwukrotnie, na początku zabawy i później, gdy próbował obronić przed zatrzymaniem swą koleżankę Agnieszkę STALYK /później skazaną przez kolegium/. Oto fragmenty relacji innych pobitych. Piotr RYMAECZAK, I rok socjologii UW: "Do pobicia doszło w klatce schodowej domu naprzeciw "Sawy", gdzie wraz z kilkoma innymi osobami schowałem się po kolejnym ataku MO. Na klatkę wadło ok. 3 funkcjonariuszy, złapali 3 osoby, w tym mnie i zaczęli je bić. Byłem kilkakrotnie uderzony pałką, kopany, a potem zepchnięty ze schodów". Wojciech SOBOLEWSKI, stud.UW.: "Kiedy nie chciałem iść z dwoma funkcjonariuszami, zaczęli ciągnąć mnie za ręce. Ciągnęli mnie tak jakieś 60 metrów, a gdy nadal nie chciałem iść, zostawili mnie w klatce i nie pozwalali się podnieść. Potem w podobny sposób ściągnięto mnie po schodach i dowleczono do komisariatu na ul. Widok. Tam przesłuchiwał mnie cywilny funkcj.SB. Krzyczał, wyzywał od faszystów i hitlerowców, bił po twarzy. Potem jakby wpadł w szal, rzucał mnie o ścianę, kopał, szarpał i wyrывał włosy. Wszystko to obserwowało 5-ciu funkcj.ZOMO. Wreszcie postanowiono przewieźć mnie na ul. Wilczą. Przy wyprowadzaniu zmuszono mnie kopaniem do biegu. Spadły mi okulary, których nie pozwolono podnieść. W samochodzie jeden z milicjantów zaczął przypalać mi kosmyk włosów z tyłu głowy. Przestał dopiero ze względu na zapach spalenizny". Andrzej GETKA: "Zostałem wepchnięty w wejście na klatkę schodową i silnie uderzony dwukrotnie w twarz. Mam mocno spuchnięte lewe oko i łuk brwiowy". Jarosław GRUŻEWSKI, stud.ASP: "Kopano mnie i bito pięściami przy wsiadaniu do więźniarki. Na Wilczej - obelżywe zwroty. Inspektor w cywilu zabrał mi znaczek NZS, motywując: rekwizycja, bo nielegalny". Władomo namrównież o pobiciu ucznia ZSZ Romana LIKIEŁA. Na marginesie stwierdzenia rzecznika rządu na ostatniej konferencji prasowej, tłumaczącego agresywność milicji "wzrostem agresywności niektórych demonstracji" można dodać, że uczestnicy zabawy w "Wielkie Żarcie" zachowywali się spokojnie, a za jedyną broń mieli słone paluszki.

Kolegia

Szczecin. 2 XII Kolegium II instancji /przew.A.Celian/ przekazało do ponownego rozpatrzenia sprawę studenta Uniwersytetu Jacka MOTYLEWSKIEGO, skazanego w I inst, w maju br na grzywnę 45 tys. zł. za posiadanie kilku egzemplarzy studenckiego pisma "Czarna Skrzynka".

3.XI za napisanie artykułu do "Czarnej Skrzynki" Adam ZADWORNY skazany został na grzywnę 50 tys. i 1 tys.zł. kosztów.

Wrocław. 26 XI odbyły się kolegia uczniów zatrzymanych podczas manifestacji Międzyzszkolnego Komitetu Oporu 25 XI /byli bici przy zatrzymaniu, patrz nr 51 INF./. Orzeczono grzywny:

1. Krzysztof ŁOZIŃSKI - 15 000 i 1500 kosztów
2. Paweł SWISTAŁSKI - 40 000 i 1500 zł. kosztów
3. Grzegorz GROMADA - 35 000 i 1500 zł. kosztów
4. Artur DWORAKOWSKI - 40 000 i 1500 zł. kosztów
5. Tomasz KRUSZEWSKI - 40 000 i 1500 zł. kosztów
6. Marek KRUKOWSKI /WiP/ - 50 000 i 1500 zł. /kolegium odbyło się 27 XI/.

Po wiecu z udziałem Wł.Frasyniuka, który odbył się po mszy św. w niedzielę 27 XI zatrzymany został czł. RKW Radosław GAWLIK. Dokonano przeszukania jego samochodu i osadzono go w areszcie. 29 XI został przez kolegium ukarany grzywną 50 tys.zł. /na rewaloryzację Wrocławia/ i 1500 zł.kosztów. Odbyły się również kolegia trzech osób zatrzymanych w niedzielę w tramwaju przez st.sierż.ZOMO Przybyłę. Był po cywilnemu, zatrzymanym założył kajdanki i doprowadził do komendy. Pracownicy VII zajezdni MPK Jacek JANIK i Robert MAUREB skazani zostali na grzywny 40 i 20 tys.zł., nawiązki po 30 tys. i opłacenie kosztów postępowania, a Maciejowi FURMANKOWI z elektrociepłowni wymierzono grzywnę 20 tys, nawiązkę 20 tys i koszty. Wszystkie nawiązki przeznaczono na renowację Wrocławia.

Słupsk. Wyznaczone na 30 XI kolegium Edwarda MILLERA obwinionego o kolportaż plama "6ko" nie odbyło się, ponieważ uniemożliwiono mu zapoznanie się z aktami sprawy. E. Miller od 27 X nie ma dowodu osobistego, milicja nie zwróciła mu go po zatrzymaniu.

Warszawa. 30 XI przed kolegium stanęła doprowadzona z aresztu studentka Politechniki Warszawskiej Agnieszka STAŻYK, zatrzymana po happeningu 29 XI. Jaki winna "nie rozejścia się mimo wezwań" została ukarana grzywną 12 tys. i 1500 zł. kosztów.

Radom. 28 XI kolegium d/s wykroczeń rozpatrywało sprawę Mieczysława WOŹNIAKA, Wojciecha MARKIEWICZA i Jerzego STEPANIA /dwaj ostatni nie stawili się/, obwinionych z art. 52 kw za złożenie wieńca 26 VI br w rocznicę wydarzeń radomskich. Na rozprawę przybyło ok. 40 osób., w tym liczna grupa rolników. Przedstawiciel KIK przedstawił petycję, aby kolegium odstąpiło od ukarania osób, które w imieniu całego radomskiego społeczeństwa chciały uczcić rocznicę skusznego protestu robotniczego. Kolegium odroczyło sprawę, by przesłuchać wszystkich obwinionych, ponadto stwierdziło, że "zdaniem obecnego składu ... art. 52 nie spełnia oczekiwań społecznych".

Gdańsk. 30 XI odbyły się kolegia II instancji: Tomasz TIMOFIEJEW /nr 44 INF./ uznano winnym i utrzymano w mocy grzywnę 50 tys. i nwiązke 30 tys. zł. Sprawy Krzysztofa WITCZAKA /nr 44 INF./ i Marcina CZARNIECKIEGO przekazano do ponownego rozpatrzenia w I instancji. Pełnomocnikiem wszystkich obwinionych był mec. Taylor.

Pobicia

Tarnów. 25 XI na ulicy w Tarnowie został pobity przez funkcjonariuszy MO Bogdan MACH, lat 28. Wybito mu zęby i nieprzytomnego zostawiono na ulicy. Leżał tak pół godziny. Później poszedł do komisariatu, tam wymuszono na nim oświadczenie, że pobili go nieznani sprawcy.

Łódź. Andrzej JASIONOWSKI, członek KKK NZS zatrzymany i pobity 19 XI. Złożył skargę do prokuratury o wszczęcie postępowania przeciwko sprawcom.

Poznań. 1 XII odbyła się sesja MRN, na której radny Michał DOWNAROWICZ zreferował przypadki brutalnego pobicia jego samego oraz Macieja FRANKIEWICZA przez funkcj. ZOMO w dn. 11 listopada. Radni wyrazili swoje oburzenie proponując, aby na następną sesję przybył kompetentny przedstawiciel MSW. Przewodniczący Stanisław ANTCZAK - były prokurator - nie wziął udziału w sesji.

Michał Downarowicz był szczegółowo przesłuchiwany przez prokurator Grądzielską na temat wydarzeń całego dnia 11 listopada.

Najścia, zatrzymania, rewizje

Warszawa. 27 XI do mieszkania na Woli, gdzie miało się odbyć spotkanie PPS wtargnęła grupa 10 funkcjonariuszy MO. Po przeszukaniu mieszkania i rewizji osobistej czterech obecnych osób przewieziono je do SUSW. Po rozmowach z ppłk. Michalskim wszystkich zwolniono.

Tarnów. 25 XI milicja przeszukała mieszkanie członka KPN Andrzeja HENRYCHA. Zabrano pojedyncze egzemplarze prasy i książek, razem 52 pozycje, wręczono wezwanie w sprawie "przeszukania mieszkania".

Wrocław. 25 XI przed spotkaniem wyborczym, które miało się odbyć we Wrocławiu został zatrzymany na 8 godzin czł. KPN Antoni LENKIEWICZ.

Śląsk. Górnik z kop. Moszczenica Bogdan MURAWSKI został wezwany do RUSW na 5 XII w charakterze podejrzanego z art. 228 §1 kk /kto puszcza w obieg podrobiony lub przerobiony pieniądz.../ Podczas rewizji przy zatrzymaniu znaleziono przy nim "stówkę kryzysówkę" - banknot satyryczny.

Gorzów Wlkp. 30 X SB dokonała rewizji w domach Stanisława ŻYTKOWSKIEGO i Rafała ZAPADKI. Zabrano książki. Obaj są wzywani na rozmowy.